

**การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่**
**COMMUNITY PRODUCT'S DESIGN AND DEVELOPMENT WITH PARTICIPATION OF
KANCHANA SUB-DISTRICT MUEANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE**

¹สายันท์ อินนันใจ และ ²พระณัฐกร ณฎุโธ (หงษ์สามสิบเก้า)

¹Sayan Innunjai and ²Phra Nathakorn Natakalo (Hongssamsibkao)

¹²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

¹²Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus, Thailand

¹Corresponding Author's Email: Sayan2516@Yahoo.com

Received:2022-11-30

Revised:2022-12-22

Accepted:2022-12-24

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม และเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยผสมผสานวิธี โดยมีทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร เชิงคุณภาพ และเชิงปฏิบัติการ

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ คือ รูปแบบการผลิตข้าวกล้องของชุมชนตำบลกาญจนาเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำการเพาะปลูกข้าว ซึ่งถือเป็นวิถีดั้งเดิม แต่ยังคงขาดความรู้ในการทำแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว ซึ่งเดิมชาวบ้านทำการสีข้าว คัดข้าวเปลือกออกจากข้าวสารที่สีแล้วด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกกลุ่ม ในช่วงของหลังการเพาะปลูก ก็ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มเติมขึ้นจากเดิมพอสมควร เพราะความรู้เกี่ยวกับการบรรจุ ชาวบ้านก็ทำตามความรู้ดั้งเดิมคือการใส่ถุงพลาสติก แล้วติดป้ายของโครงการ 9101 แล้วนำไปขายในตลาด ให้แก่ผู้ที่สนใจ

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ คือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนามีพื้นที่ทำการเกษตรหรือ ท้องไร่ท้องนาที่มีภูเขาอยู่ด้านหลัง คือ ภูเขาภูผาด่านเปรียบเหมือนกำแพงธรรมชาติที่ปกป้องเมืองแพร่อยู่ด้านทางตะวันออกของจังหวัดแพร่ นอกจากนี้ยังมี

เอกลักษณ์ในพื้นที่ก็คือ พื้นที่ในทางพระพุทธศาสนา คือ วัดดอนดี และยังมีตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่ม และที่อยู่ เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบ

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เริ่มจากการนำองค์ความรู้ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา มีการผสมผสานระหว่างของเดิมกับของใหม่ การออกแบบใหม่มีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนามีพื้นที่ทำการเกษตรหรือท้องไร่ท้องนาที่มีภูเขาอยู่ด้านหลัง มีเอกลักษณ์ในพื้นที่คือ วัดดอนดี ส่วนการออกแบบตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจากโครงการ 9101 ตามรอยพ่อภายใต้ร่มพระบารมีเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน และออกแบบโดยใส่ที่อยู่ เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบในรูปแบบของ QR Code

คำสำคัญ: การออกแบบและการพัฒนา; การมีส่วนร่วม; ผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

The goal of this study was to investigate the design of participatory community products, the development of participatory community products, and the design of participatory community products in the Kanchana Subdistrict, Mueang District, and Phrae Province. It is mixed-method research that combines action, qualitative, and documentary research.

The findings revealed that:

1. The brown rice production model of the Kanchana Sub-district community in Mueang District, Phrae Province is a model originating from local wisdom that cultivates rice in a manner that is thought to be traditional. Although paddy is removed from milled rice with the help of the group members, the community still lacks the skills necessary to manufacture rice products. Due to their understanding of farming during the post-cultivation phase, the peasants made more money than they had before. By placing the items in plastic bags and attaching signs promoting the 9101 projects, the villagers adhered to traditional knowledge and sold them to interested customers in the market.

2. The Kanchana Sub-district, Mueang District, Phrae Province participatory community product design is a locally distinctive product with a distinctive pattern. Kanchana Sub-district has agricultural areas or fields with mountains in the background. Phu Pha Dan Mountain is like a natural wall that protects the city of Phrae in the east of Phrae Province. In addition, it is also unique in the area, namely Buddhist areas such as Wat Don Di, as well as the logo of the group and the address and phone number of the responsible person.

3. Community-based participatory product development in Kanchana Sub-district, Mueang District, Phrae Province, starts with the introduction of information about participatory product development in Kanchana Sub-district using a combination of the original and new design with a form that denotes the identity of the community. In the Kanchana Subdistrict, there are fields or agricultural lands with mountains in the background. Wat Don Di, a Buddhist institution, is located nearby. The project 9101 group logo, which was created with the address and phone number of the responsible party inserted as a QR Code, was created in the father's footsteps under royal patronage for sustainable agricultural growth.

Keywords: Design and Development; Participation; Community Products

บทนำ

การพัฒนาเมืองและการพัฒนาท้องถิ่นไปสู่เมืองสร้างสรรค์นั้นผู้บริหารเมือง หรือท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบายเมืองสร้างสรรค์เพราะผู้บริหารเมือง หรือท้องถิ่นเป็นผู้ได้รับโอกาสในการบริหารจัดการเมืองและเป็นผู้ที่สามารถดำเนินโครงการจากระดับนโยบายไปสู่การปฏิบัติจนสำเร็จเป็นรูปธรรม มีการผลักดันอย่างจริงจังและจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการพัฒนากายภาพเมืองให้มีความสะดวกสบายสวยงาม และเอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์และการประกอบธุรกิจของประชากรเมือง หรือท้องถิ่น จึงเป็นรูปแบบการพัฒนาที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนทางการเมืองและมวลชน อีกทั้งเป็นผู้ที่สามารถสร้างความเข้าใจในแนวคิดการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการปรับทัศนคติและรูปแบบการทำงานของหน่วยงานท้องถิ่นในการบริหารงานเพื่อเปลี่ยนความคิดในการพัฒนาเมือง หรือท้องถิ่นจากยุคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสู่ยุคแห่งการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน (Kaewlay and Chuncheamlha, 2013)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีอาชีพ ความเป็นอยู่ที่ดีมีงานทำ มีรายได้ทำให้ชุมชนสร้างมูลค่าของสินค้าเพื่อออกจำหน่าย ทำให้ชุมชนมีศักยภาพที่พึ่งพาตนเองได้โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้ชุมชนได้สร้างโอกาสจากการทำงานในลักษณะกลุ่มอาชีพ กลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชน ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการรณรงค์แต่ละชุมชน ทำให้หมู่บ้านรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างรายได้มูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าที่จำหน่ายทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มชุมชน จึงทำให้ชุมชนได้มีการสร้างอาชีพทั้งประเทศในอัตราที่สูงขึ้นตามลำดับ

ซึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้ประกอบการต้องมีการพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค จำเป็นต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม และในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจำเป็นต้องตระหนักถึง

คุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยยังคงอัตลักษณ์ตามท้องถิ่นและทำการประยุกต์ให้ร่วมสมัยกับปัจจุบันโดยพิจารณาจากปรากฏการณ์ของผู้บริโภคและภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมของชุมชน โดยมีแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าคือการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เดิมด้วยการเพิ่มลวดลายให้มีเอกลักษณ์และการส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบประยุกต์ให้ทันสมัย และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ควรใช้แนวคิดผู้บริโภคเป็นศูนย์กลางทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค (Chaliewsak, Kleebbua, Rungouthai and Thioop, 2019)

องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา ได้มีการพัฒนาให้เป็นองค์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นหน่วยบริหารสังคมที่ดีมีมาตรฐานส่งเสริม หรือสร้างความร่วมมือ ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับแก่สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลอันสำคัญของตำบลกาญจนา พร้อมทั้งสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน สร้างความสะดวกลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างบุคคลให้มีคุณภาพและมีจิตสำนึกในการให้บริการ เพื่อรองรับการบริการแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนเป็นลำดับมาในหลาย ๆ โครงการ (Kanjana Subdistrict Administrative Organization, 2022)

แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเชิงพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาก็ยังมีปัญหาหลายประการที่จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากการสรุปรายงานของแผนพัฒนาจังหวัดแพร่ พ.ศ. 2561-2565 ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564 (เล่มที่ 1) ในพื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ โดยเฉพาะตำบลกาญจนาซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ ๆ ยังมีปัญหาในหลาย ๆ ด้านที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ ปัญหาด้านรายได้น้อย ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ และความต้องการด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ (Phrae Provincial Office Strategy and information for provincial development, 2022) ปัญหาเรื่องรายได้และอาชีพของประชาชน ราคาสินค้าทางการเกษตรไม่แน่นอน หรือมีราคาตกต่ำ ขาดอำนาจในการต่อรอง (Muang Phrae District Office, 2022) ดังนั้น วิธีการพัฒนาพื้นที่ชุมชนขององค์การปกครองส่วนตำบลกาญจนาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา จึงควรทำการเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนให้กับคนในพื้นที่ชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ยกระดับสินค้าในชุมชนให้มีมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนให้มีมูลค่าราคาสินค้าเพิ่มมากขึ้น โดยการบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้คนในพื้นที่ได้มีความอยู่ดีกินดี และพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาการวิจัยเรื่องการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ทั้งจากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ คือ เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการเรียนรู้และสามารถนำมาปรับใช้ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงและจัดการปัญหาในชุมชนแบบมีส่วนร่วมได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี โดยมีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่ส่งเสริมการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) การสัมภาษณ์ประธานกลุ่มหรือผู้แทน ประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น จำนวน 7 คน ผู้ให้ข้อมูลหลักในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ เพื่อทราบการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ เพื่อศึกษาข้อมูลชุมชน สร้างความสัมพันธ์รู้จักความคุ้นเคยและความเข้าใจว่า การมาทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาเรื่องอะไร ชุมชนจะมีบทบาทต่อการศึกษาอย่างไร สภาพของชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองตั้งแต่อดีตตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวิธีคิด โดยเน้นเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อสร้างอัตลักษณ์ชุมชนผสมผสานแนวคิดใหม่ เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

2) สันทนากลุ่ม ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุตสาหกรรมจังหวัดแพร่ ปราชญ์ท้องถิ่น นักวิชาการด้านศิลปะ/ผู้รู้ในด้านสาขาศิลปะ รวม 15 คน (รายชื่อในภาคผนวก) เพื่อทราบการสร้างสรรครูปแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3) การสนทนากลุ่มและการส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต้นแบบตำบลกาญจนา ได้แก่ ปราชญ์ท้องถิ่น 1 คน นักวิชาการด้านออกแบบ / ผู้รู้ในด้านสาขาการออกแบบ 1 คน รวม 2 คน (รายชื่อในภาคผนวก) เพื่อทราบการทำผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่

4) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการ การสร้างสรรค์ผลงานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่

1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ การทำผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่ และการถ่ายทอดการสร้างสรรค์ผลงานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชน ดังนี้

1) การพัฒนาชุดความรู้และกระบวนการสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่ โดยนำความรู้ทางด้านศิลปะ วิถีชีวิตของชุมชน การใช้สืบทอดมาประยุกต์เพื่อออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ เพื่อสัมภาษณ์ประธานกลุ่มหรือผู้แทน ประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 5 คน (รายชื่อในภาคผนวก) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ เพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

2) การออกแบบรูปแบบของผลิตภัณฑ์ แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่ โดยวิทยากรประชาชนท้องถิ่นและผู้รู้ในด้านสาขาการออกแบบให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมตำบลกาญจนา อำเภอมือง แพร่ จังหวัดแพร่ โดยนำความรู้ทางด้านศิลปะ วิถีชีวิตของชุมชน การใช้สืบทอดมาประยุกต์เพื่อออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพภูมิหลังของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ คือ ฐานข้อมูลของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมาของตำบลกาญจนา ข้อมูลทางด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับพื้นที่ของตำบลกาญจนา ข้อมูลด้านวัฒนธรรมประเพณีซึ่งเกิดขึ้นในรอบ 12 เดือนของตำบลกาญจนาและพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในอำเภอมืองหรือในจังหวัดแพร่ โดยมีประเพณีสำคัญคือการบูชาพระธาตุแก้วสลับปัญญา พระธาตุหม้อคว่ำเป็นต้น ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ ในตำบลกาญจนามีประชากรทั้งสิ้น 4,529 คนมีจำนวนครัวเรือน 1,561 ครัวเรือน มีหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่ ประกอบไปด้วย บ้านดอนดีหมู่ 1 บ้านดอนแก้วหมู่ 2 บ้านหัวฝายหมู่ 3 บ้านหนองบอนหมู่ 4 บ้านกวาว หมู่ 5 บ้านทุ่งอ่วน หมู่ 6 บ้านดอนดี หมู่ 7 บ้านหัวฝาย หมู่ 8 และบ้านกาญจนา หมู่ 9 มีวัดจำนวน 6 แห่ง ประกอบไปด้วย วัดดอนดี วัดดอนแก้ว วัดหนองบ่อ วัดใหม่บ้านกวาว วัดกาญจนาราม และวัดหัวฝาย มีสาธารณสุข 1 แห่งคือสถานีนอนมัยตำบลกาญจนา ข้อมูลด้านอาชีพตำบลกาญจนาประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลกาญจนาประกอบอาชีพ

เกษตรกรรมค้าขายอุตสาหกรรมครัวเรือนรับจ้างแรงงานผลผลิตที่สำคัญของตำบลได้แก่ ข้าวถั่วเหลืองผลไม้ ส่วนอุตสาหกรรมครัวเรือนผลิตภัณฑจากข้าวไม่ผ่านการทอดผ้าชุดเครื่องนอนผลิตภัณฑผ้าเมืองเป็นต้น

2) สรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบผลิตภัณฑสินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร์ สรุป รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร์ การระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 ท่านซึ่งเป็นตัวแทนของผู้นำชุมชนทั้งท้องที่ และท้องถิ่น ตัวแทนของหน่วยงานราชการ ประชาชนในพื้นที่ ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้อง มีรายละเอียด คือ ปัญหาของการดำเนินการของกลุ่มข้าวกล้องอินทรีย์ การขาดองค์ความรู้ในการจัดการในการตั้งกลุ่มในช่วงแรก การใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตลอดจนการทำหีบห่อผลิตภัณฑ ดังจะเห็นในรูปภาพที่ 1 การสีข้าวก็มีการปนกับเมล็ดข้าวเปลือก และเมล็ดข้าวก็หักในปริมาณมาก ส่วนบรรจุภัณฑก็เป็นการบรรจุในถุงพลาสติกธรรมดาไม่สามารถรักษาคุณภาพข้าวให้อยู่ได้นานทำให้มีกลิ่น ในการออกแบบผลิตภัณฑสินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนา โดยมีการช่วยเหลือกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้องของบ้าน ดอนดี หมู่ 1 อย่างมีส่วนร่วมก็ทำให้เห็นว่า ได้รับการสนับสนุนทั้งภาครัฐทุกภาคส่วนอันประกอบไปด้วยผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านสนับสนุนภายใต้โครงการ 9101 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา สนับสนุนเครื่องสีข้าว และหน่วยงานของราชการอื่น คือ พัฒนาชุมชนอำเภอมืองแพร์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแพร์ พาณิชยจังหวัดแพร์ งานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงเอกชนต่าง ๆ ที่ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือทางด้านการตลาด ทั้งตลาดภายในจังหวัด และตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางให้มีโอกาสการขายสินค้าชุมชนให้มากขึ้น

รูปภาพที่ 1 รูปแบบผลิตภัณฑกลุ่มข้าวกล้องบ้านดอนดี หมู่ 1 แบบเก่า

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า การระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 ท่านซึ่งเป็นตัวแทนของผู้นำชุมชนทั้งท้องถิ่น และท้องถิ่น ตัวแทนของหน่วยงานราชการ ประชาชนในพื้นที่ ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้อง ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบเดิมยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค โดยเฉพาะคุณภาพของข้าวกล้องยังไม่สะอาดพอ ยังมีเมล็ดข้าวเปลือกปะปนกันอยู่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ก็ยังไม่สามารถรักษาคุณภาพข้าวกล้องให้อยู่ได้นานทำให้มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ และแผ่นป้ายของข้าวกล้องก็ยังไม่ทันสมัยไม่ได้ระบุถึงคุณค่าทางโภชนาการว่ามีประสิทธิภาพ หรือเพื่อป้องกันและรักษาโรคได้อย่างไร การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทำการผลิตใหม่ด้วยเครื่องสีข้าวที่มีคุณภาพจากโครงการ 9101 โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีออกแบบทำการบรรจุภัณฑ์ใหม่ โดยทำการอัดแท่งแบบสุญญากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้มีคุณค่าทางโภชนาการที่ยาวนานขึ้น โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาได้สนับสนุนเครื่องอัดแท่งสุญญากาศ และได้ทำการออกแบบแผ่นป้าย หรือโลโก้สินค้า หรือข้าวกล้อง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความเห็นเป็นส่วนใหญ่ว่า ควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจากโครงการ 9101 และที่อยู่เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบอยู่ในรูปแบบของ QR Code ตลอดถึงถึงคุณค่าของข้าวกล้อง หรือสามารถช่วยให้ผู้บริโภคให้ป้องกัน หรือรักษาโรคภัยได้ และมีขนาดบรรจุ จำนวนน้ำหนัก

รูปภาพที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์กลุ่มข้าวกล้องบ้านดอนดี หมู่ 1 แบบใหม่

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผู้ให้ข้อมูลได้ให้รายละเอียดโดยมีขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อให้ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นของตำบลกาญจนาที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การนำองค์ความรู้ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา มีการผสมผสานระหว่างของเดิมกับของใหม่ และมีอัตลักษณ์ทาง

ศิลปะของตนเองในตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เริ่มจากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่คือ เครื่องสีข้าวใหม่สำหรับสีข้าวกล้องมาใช้ใหม่ ทำการอัดแท่งข้าวด้วยเครื่องสุญญากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้อยู่ได้นาน โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องที่และผู้บริหารท้องถิ่นตำบลกาญจนา ทำการออกแบบป้ายสินค้า คือข้าวกล้องใหม่ในการออกแบบใหม่นี้เป็นการออกแบบให้แสดงความเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนามีพื้นที่ทำการเกษตรหรือท้องไร่ท้องนาที่มีภูเขาอยู่ด้านหลังคือภูเขาภูผาด่านอยู่ด้านทางตะวันออกของจังหวัดแพร่ นอกจากนี้มีเอกลักษณ์ในพื้นที่พระพุทธศาสนา คือ วัดดอนดี ออกแบบมีตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจากโครงการ 9101 ตามรอยพ่อภายใต้ร่มพระบารมีเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ออกแบบโดยใส่ที่อยู่ เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบอยู่ในรูปแบบของ QR Code ตลอดถึงถึงคุณค่าทางโภชนาการของข้าวกล้อง หรือสามารถช่วยให้ผู้บริโภคให้ป้องกัน หรือรักษาโรคภัยได้ และมีขนาดบรรจุ จำนวนน้ำหนัก 1 กิโลกรัม

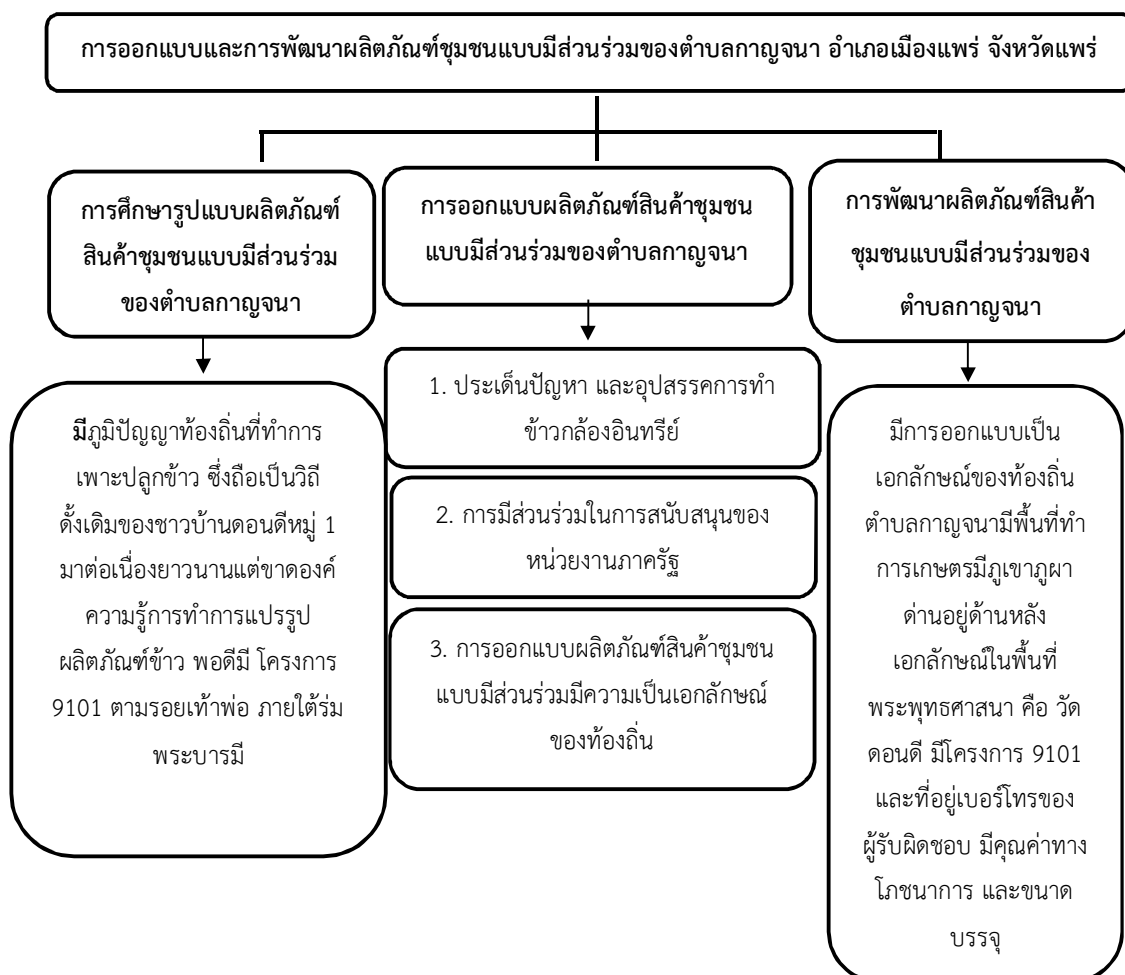

รูปภาพที่ 3 พัฒนาแผ่นป้ายผลิตภัณฑ์กลุ่มข้าวกล้องบ้านดอนดี หมู่ 1 ใหม่

องค์ความรู้ใหม่

คณะผู้วิจัยจึงได้สรุปองค์ความรู้การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นผังความคิด ดังนี้

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 ท่านซึ่งเป็นตัวแทนของผู้นำชุมชนทั้งท้องที่ และท้องถิ่น ตัวแทนของหน่วยงานราชการ ประชาชนในพื้นที่ ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้อง มีรายละเอียด คือ ปัญหาของการดำเนินการของกลุ่มข้าวกล้องอินทรีย์ การขาดองค์ความรู้ในการจัดการในการตั้งกลุ่มในช่วงแรก การใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตลอดจนการทำหีบห่อผลิตภัณฑ์ ดังจะเห็นในรูปภาพที่ 1 การสีข้าวก็มีการปนกับเมล็ดข้าวเปลือก และเมล็ดข้าวก็หักในปริมาณมาก ส่วนบรรจุภัณฑ์ก็เป็นการบรรจุในถุงพลาสติกธรรมดาไม่สามารถรักษาคุณภาพข้าวให้อยู่ได้นานทำให้มีกลิ่น ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึง

เอกลักษณ์ตำบลกาญจนา โดยมีการช่วยเหลือกลุ่มผลิตข้าวกล้องของบ้าน ดอนดีหมู 1 อย่างมีส่วนร่วมก็ทำให้เห็นว่า ได้รับการสนับสนุนทั้งภาครัฐทุกภาคส่วนอันประกอบไปด้วยผู้ประกอบการส่วนท้องถิ่นคือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน สนับสนุนภายใต้โครงการ 9101 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา สนับสนุนเครื่องสีข้าว และหน่วยงานของราชการอื่น คือ พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองแพร่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแพร่ พาณิชย์จังหวัดแพร่ งานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงเอกชนต่าง ๆ ที่ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือทางด้านการตลาด ทั้งตลาดภายในจังหวัด และตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางให้มีโอกาสการขายสินค้าชุมชนให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khonwong et al. (2017) ได้วิจัยเรื่อง “วิสาหกิจผ้าทอเมืองแพร่: องค์ความรู้และการจัดการเชิงเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่องของวิสาหกิจ การบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชนล่าช้า การออกแบบการผลิตสินค้าไม่ตรงตามความต้องการ ขาดความรู้ คุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐาน ขาดแคลนแรงงานในการผลิตเนื่องจากเป็นวัยที่ผลิตอายุเกิน 50 ปี เป็นส่วนมากขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ ไม่มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถรับรู้รายได้รายจ่ายที่แท้จริง เงินทุนไม่เพียงพอขาดเงินทุนหมุนเวียนเงินทุนในการสร้างหรือปรับปรุงโรงเรือน อาคารสถานที่ประกอบการไม่สมบูรณ์วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตไม่ทันสมัยและได้มาตรฐานและความสัมพันธ์และผลสำเร็จของการจัดการเชิงเครือข่ายที่มีต่อวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนมีดังนี้ 1. ด้านการจัดการ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มหรือเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มในการลงทุนเพื่อเริ่มกิจกรรม 2. ด้านการตลาด ดำเนินการผลิตออกสู่ตลาดโดยส่วนมากจะมีการหาตลาดไว้รองรับรวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ 3. ด้านความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน องค์การภาครัฐให้ได้ดำเนินการเพื่อหาแหล่งเงินทุนภาคเอกชนสนับสนุนดำเนินการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและมีการส่งเสริมความรู้ 4. ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม สมาชิกที่มีความหลากหลายทางด้านครอบครัว ลักษณะทางกายภาพที่มีความแตกต่างกันออกไปของแต่ละบุคคล 5. ด้านการจัดการบริบท การได้รับความอนุเคราะห์จากประธานวิสาหกิจผ้าทอ เป็นสถานที่ในการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่ม 6. ด้านการบริหารธุรกิจ หน่วยงานของภาครัฐให้ความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้นำชุมชนทั้งท้องถิ่น และท้องถิ่น ตัวแทนของหน่วยงานราชการ ประชาชนในพื้นที่ ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้อง ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบเดิมยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคโดยเฉพาะคุณภาพของข้าวกล้องยังไม่สะอาดพอ ยังมีเมล็ดข้าวเปลือกปะปนกันอยู่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ก็ยังไม่สามารถรักษาคุณภาพข้าวกล้องให้อยู่ได้นานทำให้มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ และแผ่นป้ายของข้าวกล้องก็ยังไม่ทันสมัยไม่ได้รับถึงคุณค่าทางโภชนาการว่ามีประสิทธิภาพ หรือเพื่อป้องกันและรักษาโรคได้อย่างไร การออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทำการผลิตใหม่ด้วยเครื่องสีข้าวที่มีคุณภาพจากโครงการ 9101 โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องถิ่น คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีออกแบบทำการบรรจุภัณฑ์ใหม่ โดยทำการอัดแท่งแบบสุญญากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้มีคุณค่าทาง

โภชนาการที่ยาวนานขึ้น 9101 โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบล
กาญจนนาได้สนับสนุนเครื่องอัดแท่งสุญญากาศ และได้ทำการออกแบบแผ่นป้าย หรือโลโก้สินค้า หรือข้างกล่อง
โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความเห็นเป็นส่วนใหญ่ว่า ควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจาก
โครงการ 9101 และที่อยู่เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบอยู่ในรูปแบบของ QR Code ตลอดถึงถึงคุณค่าของข้าว
กล่อง หรือสามารถช่วยให้ผู้บริโภคให้ป้องกัน หรือรักษาโรคภัยได้ และมีขนาดบรรจุ จำนวนน้ำหนักเท่าไร ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chumket, (2017) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ
เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี”
ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหนังแพะ ชีสนมแพะแปรรูป
ผลิตภัณฑ์นมแปรรูป งานศิลปหัตถกรรม เช่น หมอนหนุน ผลิตภัณฑ์จากเมล็ดกระถิน ผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก
ผลิตภัณฑ์จากกรอบหอม ผลิตภัณฑ์จากใบตะโก เป็นต้น วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น สำหรับการ
ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าของหมู่บ้านไทยมุสลิม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี โดยผสมผสานกับภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นนั้น พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น ควรสื่อให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ ที่เกิดมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้ ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นดูมีคุณค่า มีมาตรฐาน มีเอกลักษณ์โดดเด่นเน้น
เรื่องราว วิธีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านไทยมุสลิม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของคนใน
ชุมชนแข็งแกร่งขึ้น นำรายได้ให้กับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่นของชุมชนมุสลิม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกคือ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่
ประกอบด้วย การเรียนรู้ ภูมิปัญญา การรวมกลุ่ม และการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ส่วนที่สอง คือ
กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยพิจารณาถึงทุนของชุมชน การสำรวจตลาด และส่วนที่ 3 เป็นการ
จัดการชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และระบบ
การเรียนรู้โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแกนกลาง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ
ตำบลกาญจนนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ผู้ให้ข้อมูลได้ให้รายละเอียดโดยมีขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์
สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้ความเป็นเอกลักษณ์ของ
ท้องถิ่นของตำบลกาญจนนาที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การนำองค์ความรู้ของการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนนา มีการผสมผสานระหว่างของเดิมกับของใหม่
และมีอัตลักษณ์ทางศิลปะของตนเองในตำบลกาญจนนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี การพัฒนาผลิตภัณฑ์เริ่ม
จากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่คือ เครื่องสีข้าวใหม่สำหรับสีข้าวกล่องมาใช้ใหม่ ทำการอัดแท่งข้าวด้วยเครื่อง
สุญญากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้อยู่ได้นาน โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
ตำบลกาญจนนา ทำการออกแบบป้ายสินค้า คือข้าวกล่องใหม่ในการออกแบบใหม่นี้เป็นการออกแบบให้แสดง
ความเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนนามีพื้นที่ทำการเกษตรหรือท้องไร่
ท้องนาที่มีภูเขายู่ด้านหลังคือภูเขาภูผาด่านอยู่ด้านทางตะวันออกของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้มีเอกลักษณ์ใน
พื้นที่พระพุทธศาสนา คือ วัดดอนดี ออกแบบมีตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจากโครงการ 9101 ตามรอยพ่อ

ภายใต้ร่มพระบารมีเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ออกแบบโดยใส่ที่อยู่ เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบอยู่ในรูปแบบของ QR Code ตลอดถึงถึงคุณค่าทางโภชนาการของข้าวกล้อง หรือสามารถช่วยให้ผู้บริโภคให้ป้องกันหรือรักษาโรคภัยได้ และมีขนาดบรรจุ จำนวนน้ำหนัก 1 กิโลกรัม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Narongwit, and Saengchanthai, (2019) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม ประเภทพระดินสำหรับแหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุมจังหวัดกำแพงเพชร” ผลการวิจัย พบว่า แหล่งเรียนรู้การทำพระเครื่องนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร มีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม จากพระดินจังหวัดกำแพงเพชรทั้งหมด 3 รูปแบบ คือแบบพระเครื่องทั่วไป แบบแขวนผนังและแบบตั้งโต๊ะ-ตั้งหิ้ง มีความเห็นสอดคล้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบตั้งโต๊ะ-ตั้งหิ้ง โดยพัฒนาจากรูปแบบผลิตภัณฑ์พระเครื่อง “พระซุ้มกอ” จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นหนึ่งในเบญจภาคีที่มีชื่อเสียงโด่งดังในจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งสามารถนำรูปแบบของ “พิมพ์พระเครื่อง” มาเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบการออกแบบได้ เพื่อสื่อถึงประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของวัฒนธรรมการพิมพ์พระ โดยมีเงื่อนไขว่าพิมพ์พระเครื่องที่นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจะต้องไม่เป็นในลักษณะของพิมพ์พระถาวรที่สามารถนำไปพิมพ์ได้จริงโดยใช้สรีระที่สื่อถึงความเป็นไทย และพัฒนาบนพื้นฐานความเหมาะสมทางด้านพุทธศิลป์ และศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ส่งเสริมคุณค่าด้านวัฒนธรรม และเป็นผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นด้านความสวยงามเหมาะสมต่อการเคารพบูชา โดยมีข้อมูลระบุถึงความเป็นมา และความสำคัญของวัฒนธรรมการพิมพ์พระเครื่องเพื่อให้ผู้บูชาตระหนักถึงการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมการพิมพ์พระสืบไปออกแบบโดยการใช้วัสดุไม้สักเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์

เนื่องจากชุมชนสามารถดำเนินการผลิตเชื่อมโยงกับผู้ที่มีทักษะด้านการสร้างสรรค์งานไม้สักได้เป็นอย่างดีจากการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ได้ข้อสรุปเป็นผลิตภัณฑ์ 3 รูปแบบ และประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า รูปแบบที่ 3 ซึ่งเป็นรูปทรงเสมา มีความเหมาะสมมากที่สุดเชิงวัฒนธรรม ความสวยงาม และสอดคล้องกับการผลิต โดยให้มีการพัฒนาและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด ตามกรอบแนวคิดทางการตลาด พบว่า กลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรมประเภทพระดินที่ออกแบบและพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับมาก

สรุป

การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ ได้รับการสนับสนุนทั้งภาครัฐทุกภาคส่วนอันประกอบไปด้วยผู้ประกอบการส่วนท้องถิ่นคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านสนับสนุนภายใต้โครงการ 9101 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา สนับสนุนเครื่องสีข้าว และหน่วยงานของราชการอื่น คือ พัฒนาชุมชนอำเภอมะนัง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแพร่ พาณิชย์จังหวัดแพร่ งานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงเอกชนต่าง ๆ ที่ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือทางด้านการตลาด ทั้งตลาดภายในจังหวัด และตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางให้มีโอกาสการขายสินค้าชุมชนให้มากขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลได้ให้รายละเอียดโดยมีขั้นตอนการออกแลและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ เพื่อให้ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นของตำบลกาญจนาที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การนำองค์ความรู้ของการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมของตำบลกาญจนา มีการผสมผสานระหว่างของเดิมกับของใหม่ และมีอัตลักษณ์ทางศิลปะของตนเองในตำบลกาญจนา อำเภอมืองแพร์ จังหวัดแพร่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เริ่มจากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่คือ เครื่องสีข้าวใหม่สำหรับสีข้าวกล้องมาใช้ใหม่ ทำการอัดแท่งข้าวด้วยเครื่องสุญญากาศเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้อยู่ได้นาน โดยการสนับสนุนของผู้ปกครองท้องที่และผู้บริหารท้องถิ่นตำบลกาญจนา ทำการออกแบบป้ายสินค้า คือข้าวกล้องใหม่ในการออกแบบใหม่เป็นการออกแบบให้แสดงความเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลกาญจนามีพื้นที่ทำการเกษตรหรือท้องไร่ท้องนาที่มีภูเขาอยู่ด้านหลังคือภูเขาภูผาด่านอยู่ด้านทางตะวันออกของจังหวัดแพร่ นอกจากนี้มีเอกลักษณ์ในพื้นที่พระพุทธศาสนา คือ วัดดอนดี ออกแบบมีตราสัญลักษณ์ประจำกลุ่มจากโครงการ 9101 ตามรอยพ่อภายใต้ร่มพระบารมีเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ออกแบบโดยใส่ที่อยู่ เบอร์โทรของผู้รับผิดชอบอยู่ในรูปแบบของ QR Code ตลอดถึงถึงคุณค่าทางโภชนาการของข้าวกล้อง หรือสามารถช่วยให้ผู้บริโภคให้ป้องกัน หรือรักษาโรคภัยได้ และมีขนาดบรรจุ จำนวนน้ำหนัก 1 กิโลกรัม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 บุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนควรร่วมมือกันสนับสนุนให้มีการปลูกข้าวอินทรีย์เป็นอาชีพ เพื่อส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในการผลิตข้าวกล้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาวิจัยส่งเสริมให้เป็นวิสาหกิจสามารถนำผลไปต่อยอดเสนอโครงการพัฒนาจังหวัดหรือภูมิภาคที่จะนำนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดเวทีนำเสนอกลุ่มวิสาหกิจทุกสาขาเพื่อขับเคลื่อนสู่การบริหารจัดการสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเชื่อมโยงกับองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความรู้ ความสามารถทักษะหรือประสบการณ์เกี่ยวข้องทุกกระบวนการเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาด โดยต้องเพิ่มระยะเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยมากกว่า 1 ปีงบประมาณหรือเป็นโครงการต่อเนื่องจะได้เห็นผลระยะต้น ระยะกลางและระยะปลายสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

References

- Chaliewsak, J., Kleebbua, C., Rungouthai, A. & Thioop, T. (2019). Design and Value-Added Local Product of Thailand: Traditional Isan Printed Pha Sin. *Journal of Community Development and Life Quality*, 7(3), 226-237.
- Chumket, J. (2017). "Product Development from Local Wisdom to Enhance Sustainable Community Management Efficiency of Thai Muslim Community in Cha-Am District, Phetchaburi Province". Bangkok: Silpakorn University.
- Kanchana Subdistrict Administrative Organization (2022). Annual Performance Report 2020, Retrieved January 22, 2022, from <https://www.kanjana.go.th/home>.
- Kaewlay, P. & Chanchaemla, T. (2013). *Creative City: Approach to Urban Development from Thai Local Creative Assets*. Bangkok: Charansanitwong Printing Co., Ltd.
- Khonwong, S. et al. (2017) "Phrae Textile Enterprise: Knowledge and Network Management for Sustainable Development". (Research Report). Institute of Buddhist Sciences: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Muang Phrae District Office, (2022). 5-year district development plan (2018-2022), Muang Phrae District, Phrae Province. Retrieved January 20, 2022, http://phrae.go.th/file_strategic/B5/maeng64.pdf.
- Narongwit, P. & Saengchanthai, A. (2019). Product Development of Phra Din Cultural Souvenirs for Nakhon Chum Amulet Making Learning Center, Kamphaeng Phet Province. *Journal of Academic Arts Research and creative work*. 6(1), 218-245.
- Phrae Provincial Office Strategy and information for provincial development (2022). Phrae Province Development Plan 2018-2022, review edition 2021 (Volume 1). Retrieved January 20, 2022, from http://phrae.go.th/file_strategic/61-65plan64-1.pdf.